

Spis treści

Hymn do Ganeśi	11
1. Wstęp	13
1.1. Złożoność postaci małżonki Śiwy	14
1.2. Stan badań	16
2. <i>Āṇḍimangale</i> i ich twórcy	19
2.1. <i>Mangale</i>	20
2.2. Twórcy <i>Āṇḍimangali</i>	22
2.2.1. Manik Datta (Māṇik Datta)	22
2.2.2. Dwidź Madhaw	24
2.2.3. Mukundaram Ākrawarti	26
2.2.4. Dwidź Ramdew	28
2.2.5. Inni poeci	28
2.3. Streszczenie opowieści o myśliwym i kupcu	29
2.3.1. Opowieść o myśliwym Kalketu	29
2.3.2. Opowieść o kupcu Dhanapatim	32
2.3.2.1. Opowieść o Śrimancie	34
2.4. <i>Wasulimangal</i>	36
3. Narodziny bogini	38
3.1. Pochodzenie bogini	39
3.2. Bogini w tekstach wedyjskich	42
3.2.1. Uszas	42
3.2.2. Prythiwi	43
3.2.3. Aditi	44
3.2.4. Saraswati	44
3.2.5. Ratri	45
3.2.6. Pozycja bogini w tekstach wedyjskich	46
3.3. Bogini w tekstach późniejszych	47
3.3.1. <i>Dewimahatmja</i> („Chwała bogini”)	47

3.3.2. <i>Dewibhagawatapurana, Dewipurana, Kalikapurana</i>	52
3.4. Narodziny bogini w źródłach bengalskich	53
3.4.1. Dwidź Madhaw	54
3.4.2. Manik Datta	55
3.4.3. <i>Śunjaburana</i>	56
3.4.4. Dwidź Ramdew	57
3.4.5. Mukundaram Ćakrawarti	57
3.4.6. Bharatćandra	58
3.5. Wnioski	58
4. Rudra-Śiwa, małżonek bogini	60
4.1. Pochodzenie kultu	61
4.2. Postać Rudry-Śiwy w tekstach wedyjskich	63
4.3. Ambika i Uma Hajmawati	64
4.4. Śiwa w eposie i w puranach	65
4.5. Śiwa w Bengalu	67
4.5.1. Pieśni o Śiwie	68
4.5.2. <i>Śiwamangal</i>	69
5. Sati, pierwsza żona Śiwy	71
5.1. Opowieść o Sati	72
5.2. Genealogia Dakszy i Sati	73
5.3. Powód wrogości Dakszy	76
5.4. Prośba Sati. Pojawienie się dziesięciu postaci bogini (Mahāvidyā) ...	76
5.5. Śmierć Sati	80
5.6. Zniszczenie ofiary Dakszy	81
5.7. Powstanie miejsc pielgrzymek (pīṭha)	83
5.8. Interpretacja mitu o Dakszy	84
5.9. Sati, córka Dakszy	86
6. Ganga, starsza żona Śiwy	88
6.1. Mity o narodzinach Gangi	89
6.1.1. Spopielenie synów Sagary	89
6.1.2. Trzy kroki Wisznu	92
6.1.3. Inne mity	93
6.2. Ganga jako żona Śantanu i matka Bhiszmy	93
6.3. Ganga jako żona Śiwy	96
6.4. Ganga w literaturze bengalskiej	97
6.4.1. <i>Gangamangale</i>	97
6.4.2. Ganga w innych mangalach	99

7. Asceza Parwati	104
7.1. Streszczenie wątku	105
7.2. Narodziny Parwati	106
7.2.1. Parwati jako wcielenie Sati	106
7.2.2. Parwati jako wcielenie Wielkiej Bogini	106
7.3. Dzieciństwo bogini	108
7.4. Demon Taraka	111
7.5. Spopalenie Kamy	111
7.6. Asceza Parwati	113
7.7. Rozmowa Śiwy i Parwati	114
7.8. Pożądanie Śiwy	117
7.9. Wersja Dżanakinatha	119
7.10. Wnioski	121
8. Dzieje Kamy i Rati	123
8.1. Kama – pragnienie	124
8.2. Narodziny Kamy	125
8.3. Klątwa Brahmy	126
8.4. Ślub Śiwy z Sati	127
8.5. Spopalenie Kamy	127
8.6. Lament Rati	129
8.7. Zaślubiny Śiwy i Parwati oraz przywrócenie Kamy do życia	132
8.8. Kama jako syn Kryszny	133
8.8.1. Wersje <i>Wisznupurany</i> , <i>Hariwańsi</i> i <i>Bhagawatapurany</i>	133
8.8.2. Wersja Maladhara Wasu	135
8.8.3. Kama jako Pradjumna	136
8.8.4. Ewolucja postaci Majawati	137
9. Zaślubiny Śiwy i Parwati	140
9.1. Uzgodnienia przedślubne. Narada jako swat	141
9.2. Orszak ślubny Śiwy	143
9.3. Śiwa-jogin i piękny narzeczony	144
9.3.1. Śiwa-jogin	145
9.4. Zaślubiny	146
9.5. Wnioski	148
10. Synowie Śiwy i Parwati	150
10.1. Karttikeja	151
10.1.1. Rodzice Karttikeji	151
10.1.2. Boskie Matki	152

10.1.3.	Wersje puraniczne narodzin Karttikeji	153
10.1.4.	Wersje bengalskie	154
10.2.	Ganeśa	157
10.2.1.	Słoniowa głowa i jeden kieł Ganeśi	158
10.2.2.	Małżeństwo Ganeśi	160
10.2.3.	Wersje bengalskie narodzin Ganeśi	161
10.3.	Kłopoty z synami	163
11.	Perypetie małżeńskie Śiwy i Parwati	165
11.1.	Miłosne rozkosze nowożeńców u Kalidasy	166
11.2.	Życie małżeńskie w <i>Śiwapuranie</i>	167
11.3.	Teksty bengalskie	168
11.3.1.	Pobył w domu teścia	168
11.3.2.	Powrót Śiwy po ślubie na Kajlasę	169
11.3.3.	Haszysz	170
11.3.4.	Wędrowka Śiwy za jałmużną	171
11.3.5.	Kłótnie Parwati i Śiwy	172
11.3.6.	Zdrady Śiwy	176
11.3.7.	Bóg Harihara i Ardhanariśwara	179
11.3.8.	Uprawa roli	181
11.3.9.	Annapurna	182
11.3.10.	Gra w kości	183
11.3.11.	Wnioski	185
12.	Czyny bogini Mangalaćandi	187
12.1.	Bogini Mangalaćandi	188
12.2.	Zabicie demona Mangali	191
12.3.	Mangalaćandi i <i>Dewimahatmja</i>	193
12.4.	Boginie Matki	194
12.5.	Zniewolenie Ahalji. Uleczenie Indry	196
12.6.	Inna wersja pojawienia się tysiąca oczu Indry	198
13.	Ćandi jako Pani Zwierząt	200
13.1.	Opowieść o Kalketu	201
13.2.	Bogini i zwierzęta	201
13.3.	Postacie bogini	205
13.3.1.	Bogini z jaszczurką	205
13.3.2.	Aranjani	206
13.3.3.	Kanjakumari, gazela, mrówka	207
13.3.4.	Mahiszamardini	208
13.3.5.	Ćamunda Bhima	208

13.4. Pochodzenie kultu	209
13.5. Kult królewski	211
14. Ćandi, opiekunka kobiet	213
14.1. Kupiec Dhanapati i jego dwie żony	214
14.2. Bogini Khullany	222
15. Ordalia. Próby cnoty i mocy	227
15.1. Próby cnoty Behuli	229
15.2. Próby cnoty Khullany	232
15.3. Próby cnoty Parwati	237
15.4. Charakterystyka prób cnoty	237
15.5. Pomoc bogini	241
15.6. Powołanie się na cnotę (sāṭitva)	242
15.7. Akt prawdy Kryszny	243
15.8. Próba gotowania	244
15.9. Majanamati	246
16. Morskie przygody kupców	247
16.1. Wyprawa Dhanapatiego	248
16.2. Handel morski Bengalu	249
16.3. Trasa podróży Dhanapatiego	250
16.4. Kalidaha	252
16.5. Podróże kupca Ćandy	253
16.6. Podróże morskie w <i>Manasa-</i> i <i>Ćandimangalach</i>	256
16.7. Bogini kupców	258
17. Jama, bóg królestwa zmarłych	265
17.1. Jama w <i>Rygwedzie</i>	266
17.2. Rodzice Jamy	267
17.3. Jama i Jami	268
17.4. Psy Jamy	269
17.5. Jama w późniejszych tekstach	270
17.6. Jama w tekstach bengalskich	272
18. Czyny mistrza Wiśwakarmana	276
18.1. Stworzenie Tilottamy	278
18.2. Stworzenie bogini Padmawati	279
18.3. Sporządzenie broni Indry	280
18.4. Budowa miast	282

18.5. Świątynia bogini Mangalaćandi	283
18.6. Budowa huśtawki	284
18.7. Budowa domu	285
18.8. Budowa statków	285
18.9. Ozdoby kobiece	286
19. Indra, władca chmur	288
19.1. Ogólna charakterystyka Indry	289
19.2. Indra i wrogowie	290
19.3. Indra i Twaszta	291
19.4. Zabicie Wiśwarupy	292
19.5. Zabicie Wrytry (Vṛtrahatya)	293
19.6. Pokuta Indry	296
19.7. Indra tekstach bengalskich	296
20. Mędrzec Narada w opowieści o porwaniu rajskiego drzewa <i>paridžaty</i>	301
20.1. Cechy drzewa <i>paridžaty</i>	302
20.2. Relacja o porwaniu <i>paridžaty</i> w tekstach klasycznych	303
20.3. Opowieść o <i>paridżacie</i> w tekstach bengalskich	304
20.4. Przybycie Narady. Przekazanie kwiatu Rukmini	306
20.5. Gniew Satjabhamy	307
20.6. Poselstwo Narady	309
20.7. Walka Indry z Kryszną	310
20.8. Mediacja Śiwy	312
20.9. Narada w literaturze bengalskiej	314
21. Bogini <i>Ćandimangali</i>	317
21.1. <i>Ćandi</i> . <i>Ćandika</i>	318
21.2. Dziej bogini w <i>Ćandimangalach</i>	321
21.2.1. Mangalaćandi	321
21.2.2. Mahiszamardini i <i>Ćamunda</i>	322
21.2.3. Sati i Parwati	322
21.2.4. Pani Zwierząt	323
21.2.5. Wanadewi Abhaja i bogini kupców	323
21.2.6. Związek bogini z Kryszną i Ramą	324
Wykaz skrótów	326
Bibliografia	327
Indeks	335